

אֵלֶּיךָ נֹת

חֵט הַפֶּסַח

לְשִׁמְחַתְּךָ עֲבֹת

כס"ד, אֲדִינוּ רל"ח

מתלמידיו בחל המועד פסח. בחביבותו האפינית שאל רבי שלמה זלמן את בניו של התלמיד את השאלה שנסאל על ידי רבי יוסף חיים זוננפלד עשרות רבות של שנים קדם לכן. נסו הילדים לענות ולתרוץ את השאלה, זה בכה וזה בכה. נענה רבי שלמה זלמן לעמדתם: "בהיותי ילד, אף אני נשאלתי שאלה זו, אבל לא נסייתי לענות ולתרוץ. אני - פּרצתי בבכי..."

ואתא חוטרא, והכה לכלבא

במטא אשר בידו

מסר מאלף למדונו בעלי המוסר, באמרום כי אדם ללא אמונה בהשגחה פרטית, נראה כאותו כלב שבעליו מכה אותו במקל.

הכלב המכה מתנפל על המקל ונוסף אותו, בלא להבין שהמכה אינו המקל אלא זה האוחז בו...

כך בדיוק נראה אדם שנעשה לו עול על ידי אר מ' והוא נוטר לו טינה או חלילה מנסה לנקם בו, ואינו מבין כי לא האדם הוא הפועל אלא בורא העולם הוא המניע את כל הנבראים.

כך אמרו חכמינו (חולין ז:): "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה". כל המארגעות העוברים על האדם מכונים ומשגחים בידיעה ברורה מאת הבורא.

ישנם שאינם מבינים זאת, וכאשר יארע להם חלילה דבר מה, מחפשים הם סבות והסברים למכה שנחתה, מבלים הם את זמנם לריק, ואינם רואים כי יש יד האוחזת במקל מלמעלה...

(מתוך הגדה של פסח המפואר - ספיר ויהלום - להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

הפתע הרב מתגובת הילד ומהר לפיסו ולהרגיעו בדברי נחומים.

משנרגע הילד, שוב ברך את האב ואת בנו בברכת החג והמשיר בדרכו.

חלפו שנים, גדל הילד שלמה זלמן והתמדתו המפלאה עשתה לה שם בירושלים.

בשנת תרפ"ז - והנער שלמה זלמן בן שבע-עשרה בלבד, הוציא לאור אביו רבי חיים ליב את ספרו 'חכם לב' על שלחן ערוך - חלק 'אבן העזר'.

בספר הדפיס ר' חיים ליב גם כמה חדושים מבנו הבחור המצין שלמה זלמן.

בין הרבנים אליהם פנה רבי חיים ליב לבקש הסכמה פנהו, היה המרא דאתרא רבי יוסף חיים זוננפלד.

והנה, בהסכמתו כתב רבי יוסף חיים: "ושמחתי לראות בספרו הערות נכונות מבנו יקירו הניני וחכים שלמה זלמן נ"י".

הזכרת שמו של בחור צעיר בהסכמה לספרו של אביו היא דבר נדיר ובלתי מקבל גם ביחס לעלויים פרי שלמה זלמן אויערבוך, ומדוע הזכיר רבי יוסף חיים את שם הבן בהסכמה?

עשרות שנים לאחר כתיבת אותה הסכמה, ספר הגאון רבי דוד יונגרייז זצ"ל, שנוכח בשעת מעשה, לרבי שלמה זלמן את הסבה לכן:

רבה של ירושלים עיר הקדש, הגאון הצדיק רבי יוסף חיים זוננפלד שהכל משחרים לפתחו וכל צרכי העיר משלים עליו, בקש לפים את הבחור הצעיר רבי שלמה זלמן אויערבוך, על כך שגרם לו שלא במתכוון לבכות כעשר שנים לפני כן, בעודו ילד...

באחת השנים, ושמו של רבי שלמה זלמן כבר יצא בכל העולם כגדול הדור, בקר בבית אחד

מה נשתנה?

יום טוב ראשון של פסח בירושלים עיר הקדש. בין השבים מתפלת החג בפתל המערבי נראים אב ובנו הקטן.

האב הוא הגאון הצדיק רבי חיים ליב אויערבוך זצ"ל, שידו אוחזת בבנו שלמה זלמן הקטן. שלמה זלמן רק כבן שמונה הוא, אולם כבר נכר עליו שעדיין לגדולות, ויש שמכנים אותו 'עלוי'. לימים יתפרסם כאחד מגדולי הדור המיוחדים, הוא הגאון רבי שלמה זלמן אויערבוך זצ"ל.

דמות הדורה נקריית בדרך של הצועדים. רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, רבה של ירושלים, אף הוא הולך לפקד את שריד בית מקדשנו, לעלות ולהראות לפני ה' ברגל פמנהג יקירי ירושלים.

רבי יוסף חיים, שמבחין ברבי חיים ליב, מברכו בחבה בברכת המועד, ואחר מאיר פניו לשלמה זלמן הקטן בחביבות: "בני, שאלת אמש בליל הסדר את ארבע הקשיות?"

"בודאי" עונה הילד.

"ואבא ענה לה תשובה?" שואל רבי יוסף חיים.

"כן, עבדים היינו לפרעה במצרים".

"ובשנה שעברה, גם שאלת את הקשיות?" ממשיך הרב ושואל.

"כן, בודאי".

"ומה אז ענה לה אבא?" הרב הישיש אינו מרפה. "גם אז ענה לי עבדים היינו" תמה הילד למשמע השאלה.

"אם כבר שאלת וקבלת תשובה", מקשה הרב, "מדוע חזרת ושאלת שוב בזו השנה?"

נבוף הילד מהשאלה הפשוטה כל כך שאת התשובה לה לא ידע, ופרץ בבכי...

חידון אֵלֶּיךָ נֹת - נושא פרסים היכן מזכר בהגדה של פסח באחד מקטעי ההגדה, אותה מלה 14 פעמים?

פתרון החידה - פרשת בשלה:

ש. איזה פסוק בפרשה זו מכיל חמש מילים רצופות שמתחילות באותה האות?
ת. בשירת הים, (שמות טו ט), חמש המילים הראשונות בפסוק מתחילות בא' - "אמר אויב ארדוף אשיג אחלק..."

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת בשלה:

ה' יצחק ישראלי מביתר עילית.

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו א"ה בגליונות הבאים

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה א"ה

על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר".

את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.

בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

